

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Ugyanahol: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— dec. 22.

(A testőr.) Végre kezdi helyesen válogatni főispánjait Kristóffy ur! Volt testőrt kap Borsod vármegye. Böcs előrelátás! Az új főispánoknak első kötelességük az, hogy a testők megőrzéséhez értsenek.

(Mikor imádkozunk?) Cigányadoma következik itt, de azért — még sem egészen cigányadoma az! Az egyik kálvinista falu tiszteletese ugyanis prédikáció után végig szokott volt járni hívei során, hogy kissé beszélgesse velük. Ugy hisszük, leginkább az érdekelte, hogy prédikációja mi nyomot hagyott a jámbor hívek lelkületében. Egy ilyen séta alkalmával megszólít egy csupasz-képű cigánylegényt, a kit még nem látott ugyan soha a templomban, de a ki nagy figyelemmel hallgatta végig a tiszteletes ur prédikációját, mely szólt az „az istenes imádság üdvözítő hatásáról.“

— Nos fiam — szólítja meg a legényt — szoktál-e te imádkozni?

— Szoktam, szoktam, megkövetem alászan a tisztelendő urat.

— És mit szoktál imádkozni? — például, mit imádkozol reggel.

A válasz hallgatás volt.

— Talán ebéd után, vagy ebéd előtt szoktál imádkozni?

Ismét csend.

— Vagy este imádkozol?

— Nem, tiszteletes uram.
— Tehát mikor szoktál mégis imádkozni!

— Ha menydörög, könyörgöm alászan.
Hát mi magyarok jobbakk lennénk ennél a cigánynál? Szélesend idején bajjal nem törődünk, csak akkor imádkozunk már — mikor menydörögni kezdenek — Bécs felől!

(Megtörténhetett volna.) A „Nap“-ban olvassuk:

Telefonon.

— Halló! ki beszél?
— Lukács György közoktatásügyi miniszter.
— És ott?
— Hazulról az inas.
— Nézze, Pista, tegnap fürdőt rendeltem, mert lemondtam. Most már egyelőre nem kell. Ez idő szerint maradok . . .

Lemondás — visszahelyezés.

— dec. 22.

(gr.) Mi, akik a magyar politika folyamából már évtizedek óta ügyeszkünk jó kövér potykákat kihorgászni, végezetül pedig meg kell elégednünk holmi sovány cigányhallal, a mai helyzetet sem szemléljük oly vérmes reménykedéssel, a minővel különösen a koalíciót támogató sajtóban találkozunk.

A jó reménység rózsaszín ténájával könyvelték el annak tényét is, hogy a törvényhozásnak mindkét házában való leszavaztatás után báró Fejér-

váry kormánya beadta lemondását. Ebből azt következtették, hogy ebben az erkölcstelen kompániában is fölébredt végre a politikai szemérem érzete s mivel az ajtón kitessekelték, hát nem szándékoznak visszatérni az ablakon. Különösen abban találtak ellenállhatatlan tanubizonyságot, hogy a máskor annyira tartózkodó főrendiház is kilépett rezervált magatartásából és részt vett a nemzet egyértelmű manifesztációjában.

Milyen naivak az emberek — még a nagy emberek is — amikor reménykednek és félnek önmaguktól! Nincs itt mit küllőférezni, itt nem lehet egyéb tennivaló, vagy hátrálni, vagy végig csinálni a megkezdett játszmát! Ez a leszavaztatás csupán a nemzet szemében jelent valamit, Bécsben arra ügyet nem vetnek. Jól tudták ők már a Fejérváry-kormány kinevezésekor, hogy az egész nemzet a koalíció mellett tart és az alkotmány lábba tiprása ellen tiltakozik. A főrendiház szavazatával pedig annál kevésbé törődnek, mert hiszen eddig sem a nemzet jobbjainak rokonszenvére, sőt inkább a nemzetközi csöcselékre és az erkölcstelen züllött alakok disztelen seregére számítottak vakmerő játszmájukkal.

A király nem fogadta el a Fejérváry-kabinet lemondását, azzal a megokolással, hogy azt „a jelenlegi politikai viszonyok közt, ez idő szerint el

Alma felice . . . *)

Oh! üdvözült lény, ki a menyből Szállsz megvidetni éjjelem,
Sugárral e szép, tiszta szemből,
Mely még dicsőbb lett oda fenn!

Oh! gyönyörű arc, egyre vágyott,
Most még üdébb, szebb, ragyogóbb!
Mi szép lehet, mi szép lakásod,
Illik belé lényed, valód!

S hol — régen, sok, sok kinos — éve
Dalolva, vigan szökdélél,
Emlékim könyvét elövéve
Bolyongok, s a mult szárnyra kél.

S te megjelenesz új öltönyödben,
Meghallgatod fájó dalom,
Arcod, szavad s tekintetedben
Magasztosabb a fájdalom!

Gáspár Imre.

*) Kisérlet Pitrarkából.

Estélyek.

(Budapesti levél.)

A ködös téli esték élénkséget hoznak a fővárosi családok szalonjaiba, kezdődik az estélyek hosszú sora és egyik család a másikat igyekszik felülmúlni szeretetreméltóságában, vendéglátó képességében és különösen a lányos házak látogatottak ilyenkor, mert a legimpozansabb estélyeket mindenestre a lányos mamák adják, akiknek érthető főtörökvésük, hogy az estélyek ne szolgáljanak épen csak szórakozás és szórakozás vágyának kielégítésére, hanem lehetőleg férjet is hozzanak a már főkötő alá való lányoknak. A fővárosi fiatalok nehezen mond le a különböző mulatóhelyek nyújtotta gyönyörökről, de azért mégis elég jól vannak képviselve a családi estélyeken is és ha sikerülne bennük a családi élet utáni vágyat felébreszteni, még a sovány mamák is megbiznának boldogságukban, mert ez esetben volna férj bőven. Sajnos, nem így van, mert az estélyen megjelenő urfiak szívesen fogasztják ugyan a rendelkezésükre bocsátott nyalánkságot, jókedvük határtalan, a jó szívat sem velük meg, a lánykakat is szórakoztatják, de a házassági zablyába harapni

ritkán kíván valamelyik. A mamák megtesznek minden lehetőt, nagyon is észrevenni rajtuk, hogy a magyar szó beszéd ékességét, a: „nézd meg az anyát, vedd el a lányát“ jegy fő alapföltételt elvükké fogadták és ennek megfelelni minden mama törekszik. Az özvegy mamáknál nem mindig válik be ez a közmondás, mert tud a krónika olyan esetről is, hogy valaki megnézte ugyan a lány anyját, de nem a lányt vitte el, hanem a bájos mamát.

Nem kell mondanom, hogy a családi estélyek pazarsága a legtöbb esetben a lányok hiúságára vezethető vissza, mert azt, hogy a komoly papák nem szívesen szórják a pénzt ilyen célokra, kétségtelennek tartom, hiszen ők is voltak valaha fiatalok, ők is itták a potyateát, füstölték a potyaszívat és mégsem gondoltak a házasságra, a papák visszaemlékezése fájlaltatja velük azt a sok szép formás trabukkót, melyet a mamák, meg a lányaik kedvéért feláldozni kénytelenek és bármennyire fáj is, mégis minden papa meghozza ezt az áldozatot, mert jobb áldozni, mint a mamát duzzogva látni.

Eddigi soraimmal nem azt akarom mondani, hogy a családi estélyek fölöslegesek volnának, ellenkezőleg, nagyon szükség-

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

nem fogadhatja. Most már tetőpontjára hág a hiszékenyek jámborsága, a midőn még ebből a tényből, ebből az indokolásból is arra következtetnek, hogy a trón békülékenységre hajlik, hogy a képviselőház elnapolása alatt fognak azok a „politikai viszonyok” odáig fejlődni, hogy „ez idő szerint” a nemzet akaratát képviselő koalíciós kormány alakulhasson.

Megvalljuk, hogy semmi jót sem reménylünk. Elképzeljük, mi az észszerű, mi a célszerű fejlemény és hiszünk, hogy ennek éppen az ellenkezője fog bekövetkezni. Fejérváry báró és kormányának jövőjét is ezen mérleg szerint ítéljük meg. Nem csapás volt Fejérváry báróra nézve a leszavaztatás, hanem inkább a helyzetét megerősítő szerencse. Szerepelt, mint parlamentáris kormány, a leszavaztatásból pedig azt a következtetést vonják le, hogy ezentul semmi köze a parlamenthez, ezentul nem törődik ennek állásfoglalásával és kormányoz tovább, mint nyíltan bevallott inparlamentáris ügyvivőség.

A királyi megokolásban jelzett időszertlen viszonyok pedig addig fognak tartani, a míg a koalíció nem tiporja sárba a nemzeti akaratot, vagy is elveit, meggyőződését, politikai és — hozzátehetjük — saját egyéni becsületét. A király programjának föltétlen el fogadása, ez a caudinuni járom, a melylyel a nemzetet kínálják. Reményre nincsen ok, következik egyrésztől a nyílt abszolutizmus, a másik fél — a nemzet részéről — egyelőre a passzív rezisztencia folytatása. Azután pedig . . . ismétlődik a történelem.

gesnek tartom, hogy a társadalmi érintkezés minden megengedhető módon lehetővé tétessék, mert az egyhangu élet csak annak való, akinek már nincs kiért és miért élni, csak azokat a következményeket óhajtom illusztrálni, melyeket az ezidőszert divó családi estélyeken tapasztalható bizalmasság maga után von.

Egy rendkívül tapintatos, barátságos és minden tekintetben kedves fiatal embert mutatok be itt e családi háznál, melynek estélyén épen jelen vagyok. Oly finom, oly szeretetreméltó, oly kifogástalan modoru ez „fiú”, hogy szinte muszáj őt szívesen látni, vele foglalkozni. Meg aztán olyan elmés és ami fő, felette érdekes dolgokat mond el az X családnál tegnap megtartott estélyről. Istenem, hát hogy is ne volna érdekes ez, X-né férjezett leányáról van szó, aki még csak pár hónapja, hogy férjhez ment és — hm — oly korán kezd. Ki hitte volna, hiszen oly szerény volt mindig, oly tisztességesnek látszott és oly derék ember a férje. Hát olyan kacér lett a fiatal asszony? A jelenlevők körül fogják a barátságos kedves fiatal embert, mindenki arcán nagy kérdőjel gyanánt van kifejezve a kíváncsiság, kérdésekkel ostromolják az urfit, akinek izgatóság kis bajusza alól csak úgy ömlik a szó. Hát bizony ugy van, a fiatal asszony kiténtette kegyével, minden elképzelhető módon éreztette vele, hogy óhajta barátságát, viselkedése, különös mosolya a legszembeütőbb biztatás és az urfiak valóban csak egy szavába kerülne s a bájos asszony lekéstül a lábánál heverne. A csodálkozás, megütözés moraja hangzik végig a termen és a fiatal

▲ politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 22.

A politikai világ teljesen kihalt. A képviselők az ünnepekre mind elutaztak Budapestről és jó idő fog eltelni, míg visszatérnek. Mert hogy márciusig a Ház el van napolva, csak valamely nagyobb politikai esemény hozhat kissé pezsgő életet a kihalt pártkörökbe.

A koalíció haditerve most az, hogy a kereskedelmi szerződések dolgával felindítja a külföldi közvéleményt. Ugyanis azt hirdeti, hogy gazdanélkül számítanak azok a külföldi államok, amelyek beleegyeznek abba, hogy 1906 március 1-én életbelépjen a kormányval kötött kereskedelmi szerződés, noha a magyar törvényhozás nem fejezte ki hozzájárulását.

Sokat lehet hallani egy a vasutasok körében állítólag meglevő mozgalomról. — Eszerint a vasutasoknak három negyed része szövetséget alakított a kormány ellen a koalíció küzdelmének támogatására. Állítólag kész szervezet van, amelynek hivatása valamely uton — módon folytatni a passzív rezisztenciát abban az esetben, ha a kormány csakugyan tömegesen felfüggesztené a közigazgatási tisztviselőket. Ez a hír azonban nagyon valószínűtlennek látszik, mert alig hihető, hogy a vasutasok ennyire belemélyednének a politikába.

(Pestvármegye)

Pestvármegye székházában teljes a nyugalom. Ugy látszik, hogy az ünnepek előtt nem is lesz jelentősebb esemény. Tegnap már jeleztük, hogy Laszberg gróf átiratot intézett Benický Lajos alispánhoz, amelyben értesíti, hogy a rendőrséget hajlandó eltávolítani, ha garanciát vállal a kormány aziránt hogy sem őt, sem Rómert bántódás nem éri. Ennek az átiratnak szó szerinti szövege a következő: 74C szám. F. i. 1905. Pestpilis

ur a jellem mintaképének van elismerve, hja, nem minden fiatal ember ilyen becsületos, egy szép asszony kegyét birni és tisztán lelkiismeretességéből ki nem használni, nem közönséges lélekre vall.

Másnap ugyanezen fiatal ur X család estélyen vesz részt, a fiatal asszony, kiről fent szó volt, a szokott szeretetreméltósággal fogadja összes vendégeit, mindenkivel egyformán barátságos, nyájassága szinte lekötélő, a mosoly egy pillanatra sem tűnik el friss eperegkairól. Nem kell phziológusnak lenni, hogy a nőben bárki is a férjét végtelenül szerető és okvetlen hü hitvest ismerje meg. Az a bizonyos fiatal ur itt is középpontja az érdeklődésnek, a tegnapi estélyről számol be. Elmondja, hogy a mama és a papa mennyire kiténtetik, a lányok bomlanak utánna, de nem szeret odamenni, mert unja azt a sok figyelmességet, melylyel az illető lányok elhalmozzák. Három lány van a háznál, mindegyik külön-külön érezteti vele, hogy szíve mélyéből szereti, eped kézzorítása és bókjai után, az egyik az előszobában meg is csókolta őt és pedig hirtelenül s mire ő, — már mint a fiatal ur — feleszmélt, a kis lány már benn volt a társaságnál.

Ugyanez a fiatal ember harmadnap egy harmadik családnál az előbbeni két családról mondja el illuzióit, befeketíti a férjét szerető hü fiatal asszonyt, mert mint minden vendéggel barátságosan bánt vele, mosolygott és mosolyát különös biztatásnak tekinthetnétül vélte: befeketíti a másik család tisztességes leányait, elmondván róluk — álmaik úgy, mintha kofáskodása valóban igaz volna

soltkiskunvármegye és Kecskemét th. város főispánja. Nagyságos Beniczky Lajos urnak Pestpilisoltkiskunvármegye alispánjának Budapest. Nagyságos alispán ur! A budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánya az iránt keresett meg, hogy a vármegye székházába szolgálatra kirendelt rendőri őrség további szolgálatára vonatkozó kívánságomat vele közöljem. Hajlandó volnék ezen rendőri őrség azonnali bevonása iránt intézkedni, ha Nagyságod részéről biztosítékot nyernék arra nézve, hogy a vármegye házában a rend meg nem zavartatik és a végrehajtó hatalom képviselőjének és az általa helyettesített főjegyzőnek személyes biztonsága s hivatalos helyiségeiknek szabad használata biztosítottatik. Van szerencsém tehát Nagyságodat felkérni, hogy ez iránt kötelezőleg nyilatkoznis engem értesíteni méltóztatassék. Budapest, 1905. évi december hó 20 án Laszberg s. k.

Az átiratra Beniczky Lajos alispán ma a következőleg válaszolt:

„Pestpilisoltkiskunvármegye alispánja. Szám: 42201. kg. 1905. Tárgy: a vármegye székházában elhelyezett rendőri őrség. Méltóságos Laszberg Rudolf gróf urnak. A f. hó 20 án kelt levelére hivatkozással közlöm Méltóságoddal, hogy a vezetésemet bizott vármegye szervezési szabályrendeletének 25. §-a szerint a székház felett való rendelkezés kizárólagos jogom és hogy a székházban a rend és közbiztonság fenntartás céljából a már hivatkozott szabályrendelet 123 §-a szerinti őrszemélyzet szervezetett és hogy a mennyiben ezen őrszemélyzet a rend fenntartására nem lenne elegendő, a szükséges karhatalom kirendelése az 1888. XXI. t. c. §§-ának c. pontja értelmében szintén a jogkörömhöz tartozik. Ezeknek előre becátása után biztosítom Méltóságodat, hogy a Méltóságod és a szabadságon levő Rómer Róbert belügyminiszteri segédtitkár, amennyiben a székházban tartózkodni óhajtanak, itt tartózkodásuk alatt a székház területén belül tettleges bántódás nem fogja érni. Budapest, 1905. évi december hó 22 én Beniczky s. k. alispán.”

(Öreg katonák szabadságolása.)

Bécsi jelentés szerint megkezdődött a Bécsben állomásozó magyar

és ugyanez a fiatal ur elmondja meghitt barátainak, hogy X család lányainak szerelmét bírta, hogy X-né teljesen hatalmában volt és csak 5 rajta mulott, hogy férjét meg nem csalta. Ugyanezen fiatal ember barátai e hírek után égneken a vágytól, a szóban forgó lányokat és X-nét megismerhetni és abban a reményben, hogy nekik is kizöldül a fü, hasonló szerepre vállalkoznak. Mikor azonban vállalkozásuk csütörtököt mond, egyuttal kiszül a turpíság is és következménye botrány, harag, elkeseredés, talán válás is.

Ime a bizalom, a nyájasság, az ártatlan jóhiszemű mosoly következménye.

Apák, mamák, lányok és fiatal asszonyok! Itt a téli estélyek idénye, telán nem volt épen fölösleges az elmondottakat fel-eleveníteni; a legszebb almáról sem lehet biztosan állítani, hogy nem férges, nem okvetlen derék, jó fiu tehát az, aki feltűnő bizalmassággal elszámol az estélyeken tapasztalt élményeiről és nem okvetlen igaz, amit nem egy barátság s kedves fiatal ur estélyek alkalmával egyéb családokról elmond csak azért, hogy személye iránt az érdeklődést felkeltse.

Mindez pedig nem jelent egyebet, mint hogy az estélyek ne szolgáljanak a pletyka terjesztésére, hanem a tisztességes társadalmi érintkezés előmozdítására és hogy jóra való becsületos lelkü fiatalságunk, a jövő férjei, ne legyenek szentül meggyőződve annak hittelességéről, amivel egy egy beképzelt barátjuk zeneszó és boros pohár mellett eldicsekszik.

D. M.

ezredek három évüket kiszolgált legénységének szabadságolása. A hadtestparancsnokság sürgősen utasította az összes ezredparancsnokságokat, hogy a harmadéves legénységet haladéktalanul szabadságolják.

(Beniczky és Kristóffy.)

A belügyminiszter Beniczky pest megyei alispánt a hozzá intézett rendeletben felhívja, hogy haladéktalanul igazoló jelentést tegyen eddigi intézkedéseiről.

(Nyitrávámegye közgyűlése.)

Nyitrávámegye mai közgyűlésén kimondotta, hogy a kinevezendő új főispánt nem igtatja be. A tisztviselőknél egyúttal megtiltotta, hogy az installáló közgyűlésen részt ne vegyenek, s utasította a tisztí főügyészt, hogy abban az esetben, ha a főispán netán erőszakkal elfoglalná a közgyűlési termet, a bűnvádi eljárást ellene indítsa meg.

(A békeakció)

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a megkezdett békeakciót legközelebb folytatják. Széll Kálmán azonban teljesen visszavonult és az akció vezetését Lukács Lászlóra bízta, aki a békét a koalíció kormánya jutásával tervezi megvalósítani.

(Baranyavámegye ellentállása)

Baranyavámegye mai közgyűlésén az alispán bejelentette Fejérváry Imre báró főispán lemondását, melyet tudomásul vettek. A közgyűlés kimondta, hogy elítéli a kormány eddigi törvénytelen eljárását és tiltakozik a képviselőház folytonos elnapolása ellen.

Magyarország népiskolái.

— dec. 22.

A hiteles adatok szerint a mostani tanévben 183.000 fiú és 176.000 leány iratott be. Ebből 191.000 magyar sőtöbbi a különböző nemzetiségekre oszlik.

Vallás szerint 186.000 katolikus, ev. reform. 60.000, izraelita 28.000, ág. ev. 20.000.

A számok tekintélyesek s bizonyítják, hogy népünk álmátag voltából felébredt, hogy nem elégszik meg a régi rendszerrel, hanem rajta van, hogy a gyermekek legalább az ismeretek kezdetébe bevezettesse.

Mindebben a magyar faj jár elől, mely értelmiségének, érettségének mindenkor tanu jelét adta s a nemzetiségeket nemcsak vagyonyban, de felfogásban, eredetiségben, ötlet és eszmékben mindig felül multa.

Az iskoláztatásban is ők a számottevők, a magyarságnak legnagyobb része iskoláztatja gyermekét, míg p. o. az oláhok, ruténeknek csak egy csekély töredéke érdeklődik a tudományok iránt.

Mindenesetre nagy gátul szolgál ebben a papok magatartása. Az oláh pópák főleg irtóznak attól, hogy hiveik felvilágosodjanak, mert ez náluk ól, mely nekik hasznokra válik.

A népiskolák, bár kezdeményezői csupán a művelődésnek, de mely ország a legtöbb népiskolával rendelkezik, az az ország a legnagyobb jólétnek s boldogulásnak is örvend.

IRODALOM.

A „Magyar Könyvtár“ novemberi sorozatát a legújabb magyar elbeszélő irodalomnak egy nagytehetségű művelője nyitja meg: F. Kaffka Margit, aki két olyan novellával szerepel a vállalatban, melyek méltán feltűnést fognak kelteni. Kivált az első, a „Levelek a zárdából“, válik ki már tárgyánál fogva is: egy nevelőbe adott gyöngye kis leány megható tragédiáját beszéli el, aki hiába vágyódva az anyai karok után, rémképekkel ijeszttve, ok nélküli büntetésekkel zaklatva, végre gyászosan elpusztul. — Az ezt követő szám a magyar irodalom egy régi hézagát tölti ki, amennyiben Daudet Alfonz kisebb munkáinak legszebb remekeit, a „Contes du Lundi“ háborus tárgyú elbeszéléseit teszi hozzáférhetőkké, Marquis Géza jeles fordításában. A füzet címét annak méltán leghíresebb darabja adta: „Az utolsó leckeóra“. — E két szép irodalmi munka után egy ismeretterjesztő következik: dr. Hankó Vilmos könyve „Régi magyar tudósok és felalálókrol“, melyben a szerző élénk, népszerű előadásban veszi sorra mindazokat, akik az elmúlt századokban a természettudományok terén hűségrel szereztek a magyar névnek. Végre az utolsó szám folytatja azt az igen hasznos sorozatot, melyet „Szavalkönyvek“ címmel a nyáron indított meg a „Magyar Könyvtár“, s mely a legolcsóbb áron juttatja az ifjúságot az egész világirodalomból összeválogatott hatásos szavalmánydarabokhoz. Az első, „Angol költőkből“ című füzet után most „Német balladák és románcok“ következnek sorra, Feleki Sándor sikeres átültetésben. — A „Magyar Könyvtár“ füzeteinek száma ezzel elérte a 440-et, melyekről részletes jegyzéket bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedése Budapest, Andrásy-ut 21. Egy-egy szám ára 30 fillér.

NAPI HIREK.

Olvasóinkhoz.

Előfizetési felhívás!

— dec. 22.

Lapunk a közelgő 1906. esztendővel ötödik évfolyamába lép. Ez alkalommal is kérjük a nagyérdemű közönség pártfogását.

Öt esztendő nagy idő a hirtel életében, nevezetesen évek, különösen ma, hiszen ezen esztendők, súlyos változásokkal, világtörténelmi fontosságú eseményekkel, gyorsan torló fordulataikkal nagy tömegével, valóban hasonlatosak a katonának kétszeresen beszámított háborus éveivel.

Hazánknak eme jelentőségteljes korszakában mindenkor hű képét adtuk úgy a politikai, mint a társadalmi élet terén felmerülő eseményeknek. Ezt a feladatot teljesítjük ezentúl is.

Hosszu tapasztalásból leszűrődött meggyőződésünkből kifolyólag kijelentjük, hogy mint eddig, úgy ezentúl is a nemzeti érdekek védői, a nemzeti küzdelem támogatói maradjunk s a jog, törvény és igazság hármasság eszméje fogja vezetni működésünket.

Törhetlen nemzeti érzéseket tolmácsolunk, foglalkozunk a társadalmi élet tüneteivel, valamit küzdünk mindezzel, a miben Debrecen városa és közönségének javára szolgáló törekvést ösmerünk fel.

A „Szabadság“ minden irányban független politikai, társadalmi és helyi közlöny lesz. A lap közleményeinek hangja higgadt és tárgyilagos,

minden kérdésben kiköszöböljük a személyeskedést, távortartjuk hasábjaitól a népbolondító célzatokat, mindenben a mérsékletet, megértést, közbökeiség előmozdítását tartván szem előtt.

Lapunk beosztása és rovatai a régié lesznek. Arra törekszünk, hogy közönségünket úgy az országos, mint a helyi eseményekről gyors, kimerítő és föltétlenül hiteles tudósításokban tájékoztassuk. E tekintetben a legmesszebbmenő áldozatokat sem kíméljük.

Azon leszünk, hogy a közönség a „Szabadság“-ot ezentúl is hű és őszinte tanácsadójaúl, a családok pedig szívesen látott olvasmányul fogadják el.

Azon jóleső reménnyel közeledünk e lap új évfolyama felé, hogy Debrecen városa és vidékének pártfogása elősegítsen bennünket kintüztött céljaink elérésében!

Debrecen, 1905. december 22.

A „SZABADSÁG“ szerkesztősége.

*

A lap előfizetési ára helyben:

Egész évre	12 kor.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Vidékre:

Egész évre	20 kor.
Félévre	10 „
Negyedévre	5 „

Előfizetőinknek havonként továbbra is szolgálunk a „Jegyzéknapló“-val.

A „SZABADSÁG“ kiadóhivatala, (Csapó utca 9. sz.)

Napról-napra.

— december 22.

(Ujenc dal.)

Már minálunk verbuválnak
Főispánnak s katonának
Verbuvál is vizitál is
Fejérváry generális.

Ne álj pajtás a kötélnek,
Ha akármit is ígérnek!
A mit ígér, meg nem adja
S hogyha kéred, letagadja.

Nem kell minket verbuválni!
Be fogunk mi magunk állni!
Ha a haza azt üzeni...
Mindnyájan el fogunk menni!!...
Bihari Sándor.

Nagy ünnep előtt.

— dec. 22.

Közeleg karácsony nagy ünnepe, mikor lelkünk felemelkedve, szívünkbe mély érzések szállva, vallásos, szent áhitattal tekintünk fel az eget urához, ki nekünk, a mi megváltásunkra, egyetlen fiát küldötte.

Karácsony béke és szeretet ünnepe volt mindég s az marad a jövőben is, emberi gonoszság és aljas felfuráng e nagy nap jelentőségét meg nem semmisíthetik.

Igen, keressük a békét, a szeretetet mindég, de mai fenekestől felforgatott helyzetünkben lehet-e erről szó? hiszen ez maró guny és kihívás a béke, a szeretet ellen, mely ártatlanság és igazság jelében született.

Béke nincs sehol, országunkon keresztül harc, ádáz harc vonul.

Nincs szeretet sem, szülők egyenetlenkedésben élnek, testvér a testvér ellen tör, nincs barátság sem, csak önző haszonlesés.

Ezelőtt karácsony előtt már a nyugalom szállotta meg az embereket, ma pedig lángoló szenvedély lobog az egész országban.

A nyugalom s békés boldog állapot nem fog karácsonykor a családi tüzhelynél lobogni, az országon keresztül nem fog a béke anyaga repülni: de a békétlenség, kétségbeesés s a legnagyobb bizonytalanság a jövő kétes kimenetelére végett fogja gondterhelt agyunkat továbbra is nyomni.

Közeleg karácsony szent ünnepe, de áldás nem lesz rajta.

Emberi viszály és torzszalkodás, mint rák fene a testen, tovább is örölni fogja ezt a szerencsétlen nemzetet, melynek fiai egymás ellen törnek.

— **Istentiszteletek.** Karácsony a róm. kat. templomban. December hó 23 án szombaton reggel 6 órakor az utolsó hajnali szent mise, vagy orate. December 24. Vasárnap — Karácsony előestéje, vagy a szent este. A vasárnap miatt az idén nincs böjt és azért szabad huseledelekkel élni; de aki az egyház ósrégi szokása szerint a vasárnap dacára böjtot, jobban teszi és tökéletesebben cselekszik. Reggel 6 órakor miséznek Nyári Ignác; 7 órakor Szabó István; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár; a 9 órai szent misét Kampell József végzi, utána Szabó István prédikál; háromnegyed 11 kor miséznek Moinár K. Dezső; 1/2 12 kor Dr. Kovács István. Délután 1/2 3 kor Nyári Ignác keresztény tanítást tart; 3 órakor Iytánia. — Éjjel 11 órakor Szt. olvasó és Szt. énekek; éjfélikor nagymise végzi Dr. Wolaffka Nándor püspök. — December 25 én Karácsony szent. Ünnepe reggel 6 órakor pásztermise, végzi Nyári Ignác; 7 órakor miséznek Dr. Kovács István; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, fél 9 órakor az ünnepi nagy misét s utána a prédikációt végzi Dr. Wolaffka Nándor püspök; 11 órakor Moinár Kálmán, fél 12 kor Szabó István miséznek. Délután 3 órakor ünnepélyes vacsernye, végzi Dr. Wolaffka Nándor püspök, utána szentbeszédet tart Nyári Ignác; a rózsafüzért Dr. Kovács István végzi. — December 26-án Karácsony másodnapján reggel 6 órakor miséznek Nyári Ignác, 7 órakor Dr. Kovács István; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor nagymisét, utána prédikációt tart Dr. Wolaffka Nándor püspök; háromnegyedkor Moinár Kálmán fél 12 kor Kampell József miséznek. Délután 3 órakor ünnepélyes Iytánia, utána Rózsafüzér. — December 27-én Szt.-János evangélista ünnepe, reggel 9 órakor ezezes mise végzi Dr. Kovács István.

— **Névszerinti szavazások.** Kovács József polgármester értesítette a városi törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy a folyó december hó második felében tartandó bizottsági rendes közgyűlésen — melynek tárgysorozata annak idején szokott módon közölve lesz, — több tárgy névszerinti szavazás által hozandó határozat végett fog a városi tanács által előterjesztetni; nevezetesen: 1. a debreceni m. kir. 3 ik honvédelmi bizottság részére házi lövedé céljaira szükséges 316 gőzszögöl libakerti föld megvétele (névszerinti szavazás harmad izben); 2. a Weidner féle József kir. herceg-utcai 67. számú ház utáni 3 hold onodói szántóföld nyilvános árverésen eladása (névszerinti szavazás másod izben); 3. a Nyugoti utca 20-ik sorszámu telek megvétele ügyében a 142—4766—1905. bkgy. sz. határozattal kitűzött (névszerinti szavazás másod izben.) Ugyanezen közgyűlésen fog választás útján betölteni a közigazgatási bizottság tagjainak sorából kilépő 5 tag helye.

— **Tűzvizsgálat.** Ma délben tartották meg a rendőrség és a tűzoltóság hivatalos kiküldöttjei a szokásos tűzvizsgálatot a Darvas testvérek cég üzletében a vasárnap este történt tüzesetből kifolyólag. A vizsgálatnál melyet Kovács Kálmán rendőrfogalmazó és Publig Ernő tűzoltó főparancsnok vezettek, jelen volt a Phoenix biztosító társaság kiküldött főkarbecslője is. A bizottság alaposan átvizsgálta mindent és megállapította, hogy a tűz az üzemhelyiség raktárának hátulsó balsarkában támadt, egyben konstalálta azonban annak valószínűségét, hogy a raktár helyiséggel egyszerre gyuladt ki az üzlet bejárata, a portál is. A tűz keletkezésének okát egyébként még nem sikerült teljesen kideríteni s a további vizsgálatot ez irányban a rendőrség erőlyesen folytatja.

— **Hamis tej és vaj a piacon.** Ma reggel a Simonffy utcai piacon a rendőrség 20 liter tejet és 5 kiló margarint kobozott el. A tej csupa víz volt, a margarint pedig vajként akarták eladni. A rendőrség 8—10 kofa ellen élelmiszerhamisításért megindította az eljárást. Helyesen tenné azonban a rendőrség, ha most ünnepek előtt minden nap razziát tartana a piacon.

— **A siketnémák helybeli intézetének** 49 növendéke számára f. hó 23 án délután 4 órakor az iparos tanonciskola (Burgondia utca 1. sz.) emeleti termében karácsonyfa ünnepélyt tart.

— **A zárszámadási bizottság** ma délután ülést tartott a városháza tanácsstermében. Az ülés összehívását a belügyminiszternek a zárszámadásra tett észrevételei tették szükségessé. A bizottság tételtől-tételtre menvén a miniszter észrevételeire megtette felvilágosító megjegyzéseit.

— **Prazsnocski Jan.** E furesa név még furesabb viselője Galiciából vándorolt be hazánkba. Mig mi magyarok tömegesen hagyjuk el hazánkat a mostoha viszonyok miatt, addig a szomszéd galiciaiak még mindig tejjel-mézszel folyó Kansánnak nézik a mi országunkat és elárasztják különösen Északmagyarországot. Azonban ide érve szomoruan tapasztalják ugyanazt, amit a mi Amerikába vándorolt véreink legtöbbször lát: hogy az ígért földről szálló hírek csak mesék, hogy a tej és méz csak a délibáb játéka s hogy még víz és száraz kenyér is alig akad. Koldulással kell tengetni életüket a Prazsnocski Janoknak, míg haza nem toloncolják őket. A mi Prazsnocski Janunkat Hadházon érte utól a kegyetlen végzet, amely egy esendő által személyesítve esipte őt nyakon és viszi vissza hazájába. Es Prazsnocski Jan az egész uton olvasóját morzsolgatja százszor is elkérdezve az ő Istenétől, hogy mit is vétett ellene, hogy ily szomorú sorára juttatta. Mert Prazsnocski Jan vallásos ember.

— **Presbiteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbiteriuma e hó 26 án karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart, melyen lelkesi részről Kiss Albert lelkeszelnök, világi részről pedig Simonffy Imre főgondnok elnökölnek.

— **Pénzhamisító banda.** A kecskeméti rendőrségnek a Lajos-mizsei esendőrség segítségével egy nagyszabású pénzhamisító banda tagjait sikerült lelepleznie. A napokban a kecskeméti állomásra áluévre egy gyanus szerkezetű prés érkezett, a melyet a rendőrség titkon őriztetett. A gépet kiváltották és Lajos Mizsére vitték, a hova a rendőrség észrevétel nélkül követte. Éjjel a kecskeméti kiküldött rendőrség a esendőrséggel megjelent Szunyog Mihály házában, a hova a gépet vitték és ott mindjárt letartóztatták a banda fejeit, a két Szunyogot, Záchonyit és Pató Péter kecskeméti gazdákat. Ma letartóztatták még Baranyi Bujdosó Pál városi irnokot is, a ki szintén tagja a szövetségnek. A házkutatás alkalmánál festéket és különféle, a papirpénz gyártásához szükséges dolgokat találtak.

— **Jó a jég.** A kissé elkéssetten, de annál alaposabban beállott hideg meghozta a korcsolyázóknak a nagy örömet, tenyéryi tükörsima jégréteg födi a Margit fűrdő jégpályáját. Tegnap este és ma már százával keresték föl a jégpályát Halifax hívei s megindult a vidám téli élet a jégen. A korcsolyázóknak, mint eddig, most is a kisvonatra tűzött sárga kék lobogó jelzi, hogy mikor jó a jég.

— **Gyujtogató vő.** Nagy keserv nyomta Baráth Ferenc sárándi lakos szívét. Megházasodott, aztán még sem volt felesége. — Elhagyta az asszony, nem fért össze vele, hát visszaköltözött az édes otthonba, a szülői házba. De Baráthnak azóta nagyon szomorúak voltak a napjai, szerette volna visszakapni a feleségét, de az csak nem tudott megegyezni vele. Az apja nem engedte, hogy férjéhez visszatérjen és meg is indította a válópert. A napokban a korcsolyázóknak a nagy dáridózás közben. A vője vállalkozott arra, hogy hazakisérje az öregot, remélte, hogy tán meg tudja ilyen állapotában lágyítani. Mikor pedig ez nem sikerült, megfenyegette, ha haza nem küldi a leányát, hát a házat gyujtja fel. — Végh nem vette ezt komolyan, csak akkor, midőn következő nap tényleg lángba borult a tető és elégett hatvan zsák tengerije, gabona, liszt és több gazdasági eszköz is. Az egész kár 1000 kor., mely biztosítva nem volt. Tagadja ugyan a vő, hogy ő volt a gyujtogató, de a tanuvallomások ellene mondanak. Az ügyesség megindította ellene az eljárást.

— **Asszonyháboru** Csinos kis páros viszkodást rendeztek a Kut utcán Som Jánosné és Kelemen Antalné. — Valami régi ügyes bajos dolguk volt, amelyet végre így intéztek el. Az utcán összetalálkozva Kelemenné szidni kezdte a másikat, mire ez hajának esett és oibálni kezdte, majd öre mentek és Kelemenné oly szerencsétlenül zuhant egy kődarabra, hogy fején rendkívül súlyos sérülést szenvedett. — A esendőrség megindította a vizsgálatot a veszekedők ellen.

— **Üveg mint kötszer.** A Londonban megjelenő Lancet című orvosi hetilap legutóbbi számában Dr. Aymard hírneves sebész cikket irt az üvegnek kötszerként való használatáról. Kísérleteit egészen közönséges ablaküveggel kezdte, melynek csak a szélei voltak leköszörülve. Az üveget használat előtt karbololajba mártotta s azután rátette a sebre, mely nagyon hamar gyógyult a nélkül, hogy nyoma maradt volna. Az orvos hangoztatja, hogy találmánya rendkívüli meglepetést jelent a kórházaknak, ezenfelül a sebek hamarabb gyógyulnak mint a régi módszer mellett. Az üvegekötésnek meg van még az a nagy előnye is, hogy a seb látható és megvizsgálható, a nélkül, hogy a kötést el kellene távolítani.

— **Jótevény adomány.** A népkönyha részére Liszka Nándorné Varga Mária urhölgy 10 koronát, a siketnémák növendékek szükségletére is 10 koronát, dr. Irinyi Istvánné pedig 5 koronát adományozott, mely egyes adományokért fogadják hálás köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

— **A gyermekek megrontója.** Ezzel a díszes jelzővel ruházható fel Csapó Ferenc ujjehértói lakos, aki nem állította 11 éves fiát és ennek pájtását, Barkóci Györgyöt felbuztatni, hogy lopjanak számára. A gyermekek engedtek is megfelelő ígért ellenében ennek a felbuztásnak és feltörték egyik ottani vendéglős fákamaráját, melyet teljesen kiürítettek. De a vendéglős elcsipte a két vásott fiut, kik hűségesen beismertek mindent. A esendőrség a vizsgálatot megindította.

— **A fogyasztó közönség figyelmebe.** Ismételten figyelmeztetjük a fogyasztó közönséget, hogy holnap, vasárnap az üzletek délután 5 óráig nyitva lesznek. A kereskedő társulat.

— **London karácsonyi postaforgalma.** A karácsonyi és újévi ünnepeket megelőző és követő hetekben ugyancsak van dolguk a postásoknak. A rendes személyzet a nagyszámu levél- és különösen csomagküldemények kezelésére a nagyobb postahivatalokban sehol sem elegendő, úgy hogy mindenütt kiegészítő személyzetről kell gondoskodni. A londoni posta-központban huszonnégyezer alkalmazott teljesít szolgálatot, hogy az óriási forgalmat akadály nélkül lebonyolíthassa, s a postán érkező küldemények értéke ezekben a hónapokban meghaladja az ötven millió korona értékét.

— **Tolvaj hetes.** Markscheid Géza Darabos utcai fűszerkereskedő már huzamosabb idő óta észlelte, hogy a petróleumos hordói feltűnő hamar kiürülnek, anélkül pedig, hogy az üzletében olyan nagy mennyiségű petróleumra lenne szüksége. Gyana-kodni kezdett G. Nagy Gábor nevű hetesére, akiről, minthogy a körülményekkel ismerős volt, leginkább feltételezte, hogy ludas a dologban. És a gyanuja úgy látszik alaposnak bizonyult, mert a szolgálta megsejtve a gazdája feltételezését, tegnap a könyvének és szolgálati bérének hátrahagyásával kerekét oldott. Most aztán a rendőrség keresi.

— **Tolvaj cigányasszonyok.** Koldulás ürügye alatt, de voltaképpen tolvajlasi szándékkal járják sorra az utcákat és házakat Lakatos Éva és Balog Eszter cigányasszonyok Tudóllik amit a szemük meglát az menten a kezükhöz ragad. A két füstös némbor tegnap Pénzes Sándor Miklós utcán lakó árvaszéki ünlök nazát tisztelte meg látogatásával, ahol mialatt az egyik a konyhában levő eseléségtől sűrű kéz és láb csókok ígéretése közepett tolakodó módon alamizsnát kunyorált, a másik nagy hirtelen eltűntette az udvaron büszkélkedő hizott pulykát. A tolvajlást távozásuk után nyomban észre vették és bejelentették a rendőrségen, mely már el is csípte és hűvösre tette őket.

x **LETZTER JOZSEF** fényképező, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképfotókiállítás a műterem kapuzárójánál levő rakatban.

x **Még az ajándékot sem fogadják szívesen, ha az nem Mentze Henrik** újdonságok áruházából Piac-utca 50. sz. Szent Anna-utca sarkáról való. Mert mindenki tudja már, hogy Mentzénél csak szép, jó és olcsó újdonságokat lehet venni.

x **Karácsonyra legalkalmasabb ajándékok** u. m. családi doboz levélpapírok, tintatartó készletek, képeslapalbumok, írómappák, új acélmetszet, Bronzfényképek és olajnyomatú képek különféle nagyságban rámmával, vagy anélkül, nagy választékban feltűnő olcsó árakban Pongrácz Géza papirraktárában Debrecen, Bika szálloda mellett.

x **Británia angol új ezüst disztárgyak ma a legdivatosabbak, mesés nagy választék Mentze áruházában.**

x **Legszébb karácsonyi ajándék.** A m. kir. főposta mellett van *Harth* Gusztáv fényirdája, mely a legmodernebbül van felszerelve s hol a fényképek a legregebbek kivitelben vannak előállítva. Ki járnyos árban s szép képeket óhajt, bizalommal forduljon a céghez.

x **Férfi divat ingek** készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 2.50. és 3 frt. **legszébb nyakkendők** 50 krtól, kitűnő angol keztük, sport és divat kalapok **Fekete** férfidivatüzletében.

x **A Népegegyező-Bank** megnyílt. Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

x **Kugler cukorkák**, eredeti csomagolásban és árakon fél, 1 kilogram fa és selyem dobozokban és csomagokban kaphatók Hegedüs és Sándor cégnél, Debrecen, Kossuth-utca 11.

x **Papa! Mama! baba! Mentze.**

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az *Iziz* hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben *Szilcz Ferenc* gyógyszerárában, Piac-utcán.

x **Író és dohányzó készletek, gertya és gyufatartók (aufzatzok) disztá-lak** rendkívül olcsó árak mellett **Mentze áruházában.**

x **Hölgyek figyelmebe.** Alkalmi bevásárlás december 31-ig. Rendkívül leszállított áru divatekkek, selymek, női ruhakelmék, **felöltők Molnár Ferenc, (Zádor Lajos utóda)** női divattermében.

Az Arany Bika Lávánházban minden este cigányzene.

Gyönyörű magzat. Merénylő cigánygyerek.

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 22.

Zsarolás vétségével vádolva állott a törvényszék előtt tegnap K. Rácz Sándor derecskei cigány rajkó, aki, bár még a 14-ik életévét sem töltötte be, máris nagy gyakorlatra van és elévülhetetlen érdemeket szerzett magának a gazságok terén s igy még sokra is vihethet. A füstös fattyu a nyáron július 19-én vakmerően utját állta egy Jenői Mariska nevű 8-10 esztendő s lánykának, akitől erőszakkal és fenyegetéssel pénzt csikart ki. A kis leány ugyanis a boltbaa járt valamit vásárolni s a kereskedésből kijövet számlálgatta a visszakapott pénzt. Ezt meglátta az utcán ácsorgó cigánygyerek, elbe ugrott és rábírtott:

— Adjál kis lány egy hatost, mert különben megverlek.

A gyermek vonakodott a kérést teljesíteni, de a megismételt fenyegetéstől megijedt és minthogy szabadulni nem tudott kénytelen volt 20 fillért adni a kölyöknek, aki a pénzből nyomban megvaosorázott és azután a maradványból végig éltette az épen a faluban tartózkodó komédiás trupp előadását. Most aztán hogy tettéért a törvényszék elé került s tárgyaláson konokul tagadott a ravasz rajkó:

— Nem én voltam kezsit csókulom, csak rám fogták. Ván a faluba egy másik ilyen fiu is, mint én vagyok, összetévesztettek bennünket. Mentgetőzött általános derültség közepett.

Hát akkor mért vallottad be a csendőrök előtt? kérdezte az elnök.

A csendőr urák nágyon pofozták kezsit csókulom. Nem mertem előtűk tagadni, félttem a veréstől. Ugy feldágádt a képem, mint a csipő kezsit csókulom, azsirt vallottam be nekik mindent, csak ne bántsanak.

A bíróság három óra javítóintézetbe való küldésre ítélte a kis füstöst. Az elnök kihirdette az ítéletet azután megkérdezte tőle:

— Megnyugszol az ítéletben?

— **Megnyugszom, megnyugszom** kezsit csókulom, csak ázs ünnepe tessék hazseresteni.

Ekkor behívták az anyját, a kitől szintén megkérdezték, hogy megnyugszik-e az ítéletben. Egyben tudára adták, hogy a fia már belenyugodott, a gyerek most megismételte előbbi szavait, mire az anyja szájon kapta és ráripakodott:

— **Mán hogy nyugodná meg te bibást!** iszen megszakádná a szívem, há három hónapig nem láthatnálak!

Végül is azonban mindketten belenyugodtak az ítéletbe, miután a kir. ügyész megengedte, hogy a rajkó az ünnepeket még otthon tölthesse.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szombat, dec. 23.: „Stuart Mária“ szomorú játék. K. Hegyesy Mari a bpesti Nemzeti színház tagjának utolsó fellépte. (A)

Vasárnap, dec. 24.: d. u. „Gyermek mesék.“ Ezt követi: „Ezeregyéjszaka“ tündér mese. Bérletszünet.

Este: Szünet.

Hétfő, dec. 25.: d. u. „János Vitéz“ regé. Bérletszünet.

Este, „Embertragédiája“ dráma. Bérletszünet.

Kedd, dec. 26.: d. u. „Cigány“ népszimű. Bérletszünet.

Este: „Bolygó görög“ operette. Bérletszünet.

Szerda, dec. 27.: „Csöppség“ vigjáték. (B.)

Csütörtök, dec. 28.: „Bákirálynő“ bohózat. (C.) „Szenes legény, szenes leány“ operette. (C.)

Péntek, dec. 29.: „Miss Chipp“ énekes vigjáték. (A.)

Szombat, dec. 30.: „Daluna“ dráma. (B.)

Színházi hírek.

— dec. 22.

Stuart Mária. K. Hegyesi Mari asszony, a Nemzeti Színház művésznője, vendég játéka során ma bucsuzik a debreceni színpadon. Négy estére tervezett vendégjátéka véget ér mai fellépésével. Stuart Mária szerepéhez a művésznőnek igazi nagy dícsősége és sikere fűződik, a miért is erre az előadásra felhívjuk a színházbajáró közönség figyelmét.

Karácsony a színházban. A debreceni színház a szeretet ünnepeinek két napján két két előadást tart. Zilahy igazgató a két nap műsorát úgy állította össze, hogy a délutáni előadások közönsége is megtalálja a szórakozását a színházban. Hétfőn, az ünnep első napján délután János vitéz kerül színre, este pedig az Ember tragédiája, kedden, a második napon délután Cigány népszimű, este Bolygó görög. A délutáni előadásokon ugyanolyan szereposztással kerülnek színre a darabok, mint este.

Zilahyné fellépése. Z. Singhoffer Vilma, a színház kiváló erőssége a jövő hét folyamán lép fel hosszas szünet folyamán. Zilahyné asszony csütörtökön a hó 28-án lép ismét a közönség elé a szenes legény, szenes leány c. operettben. A bájos szerep melyet Zilahyné, Pálmay Ilka után játszott el legelőször. A vidéken teljesen fedi az ő művészi egyéniségét és így érthető az a nagysiker, amely fellépésének eddig is nyomában járt. Az operettet megelőzőleg Zilahy Gyula a „Bákirálynő“ c. vigjátékban mutatkozik be új oldalról a közönségnek.

K. Hegyesi Mari vendégfellépése a „Cigány“-ban.

— dec. 22.

A nemzeti színház kiváló művésznője ma Szigligeti „Cigány“-ban játszotta el kedvenc szerepét, — Rózsit.

Bár ez a szerep csak a híres örülési jelenetben nyújt alkalmat egy művésznőnek arra, hogy kiváló tehetségét az érzelmi skála összes hangjain kipróbálja, mindamellett a vendégművésznő elejétől végig minden jelenetbe vitt be természetességet és igazságot.

Felesleges volna, de meg csak profán nagyképűséggel lehetséges K. Hegyesi Mari asszony művészetéhez boncoló-késsel közeledni. Művésze a természetesség követelményein épül fel, és az egész szívet vízi fórumra a diadal kedvéért. A telt ház rendületlen kitartással lelkesedett, sőt még vastappsal is akarta honorálni a neki szerzett gyönyörűséget, de az igazgatóság indokolatlanul nem nyitotta ki a vasajtót.

Békés igen jó Zsiga cigány volt, ugyszintén megfelelően illeszkedtek be a keretbe Ternyei, Kondor és Szakács, Szakácsné és Szabó Irma. Árkossy alakításában egy kissé több szív is lehetett volna.

TAVIRATOK.

A király családi körben.

Bécs, dec. 22. Ő felsége ma reggel Wallseebe utazott, hogy a karácsonyi ünnepeket Ferenc Salvátor főherceg családjánál töltsse.

Öngyilkos tanuló.

Kecskemét, dec. 22. Biró István VIII. oszt. gimnáziumi tanuló revolverrel mellbelőtte magát és szörnyethalt. Tettét gyógyíthatatlan idegbaja miatt követte el.

A moszkvai sztrájk.

Pétervár, dec. 22. A tegnap megkezdett sztrájk terjed. A déli vonat Eydtkünnen felé erős katonai fedezettel indult el. — A városnak azt a részét, a hol a bankok és a gazdagabb üzletek vannak, erősen őrzik. — Őrjáratok járják be a várost.

Pétervár, dec. 22. Az általános sztrájk ma kezdetét vette, de kevés visszhangra talált. Délben 2 órakor beszüntették a munkát a Putilov művekben, a balti gyárakban, néhány gyógyszerárban és több biztosító társaságnál. A posta- és táviróhivatal szabályosan működik. A villamos üzemeket katonai segítséggel tartják üzemben. — A varsó—bécsi vasut alkalmazottai sztrájkba léptek. A többi vasutak üzemét, bár szabálytalanul, de fenntartották. Rendesen csak a finnországi vasut közlekedik. A Szevernij Glasz című lap mai számát a forradalmi bizottság kiáltványának közzététele miatt konfiskálták.

Budapesti gabonatorzsda.

Budapest, dec. 22.

(Déli ársírat.)

Buzakinálát élénk, vételkedv csekély. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Forgalom nélkül. Idő: esős.

Buza áprilisra	17.14—16
Buza októberre	16.74—76.
Buza áprilisra	14.12—14.
Buza októberre	14.32—34.
Tengeri májusra	13.62—64.
Repece 1906. augusztusra	27.60—80.

Törvényszék.

§ Szerencsétlenség gondatlanságból. Az anyai gondatlanságnak lett áldozata ez év nyarán Hajduböszörményben egy 2 esztendő kis leány gyermek. Junius havában történt az eset. Veres Györgyné hajduböszörményi lakos mosással volt elfoglalva, munkája közben körülötte lábatlankodott Emma nevű lánykaja, míg egy az apróagnál idősebb fiu gyermeke betegen feküdt a szobában. A beteg gyermek sirni kezdett az anyja után, aki otthagyn munkáját besietett hozzá. Ekközben a konyhában a mosó teknő körül játszadozó kis leány hozzátérközött a földön levő marólugos bögréhez és nagyott ivott a méregből, mely annyira összegegette a szegény gyermek belsőszerét, hogy a szenvedett sérülésekbe néhány nap alatt belepusztult. A szerencsétlen anyát akit gondatlanságáért ugys keményen megbüntetett a végzett gyermekének halálával, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért ma vonta felelősségre a törvényszék, mely tekintettel az enyhítő körülményekre csak 1 napi fogházra ítélte.

§ Megverte a felesége pártfogóját.

Nem a legjobb egyetértésben élt a feleségével Papp László dorogi lakos és mint az már ilyen esetekben történni szokott civakodás közben felhevülve nem egyszer alaposan helybenhagyta az asszonyt, aki mikor így elverte rendesen otthagya és valamelyik ismerősénél keresett menedéket bántalmazásai előtt. Ez az eset egyszer a tavasszal április havában is megtörtént, amikor ugyanis szintén kegyetlenül helybenhagyta Papp László a feleségét. Az asszony elment a háztól és Szabó Imréné nevű rokonához menekült, aki pártfogásába vette. Papp László ekkor nagy dühösen felkereste Szabónét és durván rátámadt, amiért feleségét védelmébe fogadta, majd pedig mikor az gorombaságáért kiutasította házából, nekiesett és úgy összeverte, hogy a szegény asszony hetekig nyomta az ágyat az ütlegektől származott sérüléseivel. Papp László ezért a tettéért súlyos testisértéssel vádolva tegnap állott a törvényszék előtt, mely 4 hónapi és 1 napi fogházra ítélte.

Szerkesztői-posta.

R. I. (Darabos utca.) Sorait köszönettel vettük s azt a megjegyzését, hogy szerkesztői üzenetünkben már ön is talált olyasmire, mi mintha az ön számára lett volna írva, bennünket meglepett. Ön azt írja, hogy sokat ábrándozik, elmerül emlékeinek szemléletében, sőt utkos gondolatai is vannak, miket végre hajtani óhajt, — ezek mind örvendő dolgok s lehet, hogy önt boldogítják is Csak figyelmeztetni akarjuk, hogy ábrándozás az élet megromtója, az emlékekben való gyönyörködés s elmélyedés sokszor téves utra vezet s a utkos gondolatok sokszor csalnak s ha be nem ütnek, valóra nem válnak, szomorú felébredésre lehet elkészülve. Megesett valakivel, hogy hálóját kivetette, s mikor hitte, hogy a prédát már zsákmányul ejtette, akkor szaladt el előle, s a faképnél lett hagyva, sőt mi több, utólag bajba keverte magát s kellemetlenségeket szerzett magának, — oly hinárba került, melyből alig tudott kigázolni. Tehát csak maradjon meg rendes, mindennapi voltában s ne nézze az életet festett üvegen keresztül.

Dr. L. M. (Budapest.) Cikke nagyon terjedelmes, nem a mi lapunkba való, valamelyik nagyobb fővárosi lap szívesen leadja.

„Fehér karácsony“ Erre a dáumra elkészült.

Városi Színház.

Bérlet 73. szám (A)

Debrecen, szombat, 1905. dec. hó 23-án:

K. HEGYESY MARI utolsó felléptével:

Stuart Mária.

Szomorujáték.

SZEMÉLYEK:

Erzsébet királynő	— — —	Jeszenszkyne I.
Stuart Mária	— — —	K. Hegyesi M.
Schrewsbury	— — —	Deésy Alfréd.
Burleigh	— — —	Győre Alajos.
Leicester	— — —	Szakács Andor.
Mortimer	— — —	Terayei Lajos.
Bellievre	— — —	Kondor Ernő.
Paulet	— — —	Békés Gyula.
Melville	— — —	Krasznay Ernő.

Holnap, vasárnap, december hó 24-én:

délután 3 órai kezdettel:

GYERMEKMESEK.

Előadja: Zilahy Gyula

Ujdonság! Ezt követi: Ujdonság!

Ezeregy éjszakája.

Vasárnap este:

SZÜNET.

Nyílt-tér,

Utazásnál csészerű. — Nélkülözhetetlen rövid használat után. Orvosilag megvizsgálva.

Bécs 1887 Julius 3

Kalodonit

nélkülözhetetlen

Fog-Krém.

A fogak tisztán tartására, eltávolít minden szenny a foghúsok között, ártalmas szreket megsemmisít frisztó üdítő hatása, mely „Kalodonit“ név alatt az egész művelt világban el van terjeve, mint a legkitűnőbb fogtapsz.

— 2 —

Öltözködjünk

jól és olcsón a Magyar és Angol posztó gyárak készítményeinek d u s

raktárából.

Menjünk

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz.

Eladó gőzmalom.

A debreceni Első Takarékpénztár a tulajdonát képező közvetlen a város alatt és a m. á. v. vonala mellett fekvő u. n.

Barcsai-féle gőzmalomot

a vele járó 2366 négyszögöl telekkel a benne található összes felszerelésekkel együtt — igen kedvező feltételek mellett eladja. Az eladás tárgyát képező malom azonnal átvehető. Bővebb értesítés nyerhető alulírott igazgatóságnál.

Debreceni Első Takarékpénztár Igazgatósága.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségteljesen s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége

Egyedül gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

Legfinomabb achromaticus

Színházi és mezei látcsövek

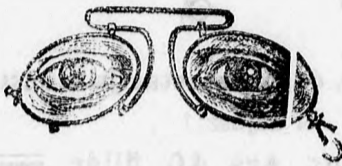
gyöngyház alumínium és különféle foglalattal.

Göerz fèle-Trieder-Binoele

(prismás látcsövek) Pontos kipróbált

Anerád légsúlymérők

(időjelzők)

Szemüvegek és orrcsüptetők

arany, ezüst double keretekben és minden látszerési cikkek legfinomabb kivitelben kaphatók:

Fischer Jakab

látcsészénél

DEBRECENBEN, Főter.

BUM BUM BUM

Fényképhez, Levelezőlapoz, Bélyeghez

Emlékalbum választék

Ajándéknak **écsiz** levélpapírok elegáns dobozokban.

Karácsonyi és ujévi képes levelezőlapok, néhány ezer új, szebb-nél-szebb mintában

Ujévi gratulációhoz **úvjegyek** izléses kiállításban

Mikály Sámuel Főter-30 „EMKE” kávéház mellett.

papírkereskedésében.

Ékszer vásár

Utólérhetlenül olcsó árak! Magyarország legnagyobb, óra, ékszer, ezüstáru raktár **Löfkovits Arthur-é** Debrecen Főpiac.

Árjegyzék kivonat

1 szám. Ezüst 6 frt 50. 14 kar. arany 18 frt.

4058 szám. Arany opáltürkis v. gyöngyvel 4 frt. 50, gyémánt 25 frt. brilliánt 100 frt

42 szám. acél 5 frt. ezüst 7 frt. arany 30 frt.

4114 sz. legújabb double gomb párja 2 frt. arany 11 frt.

151 sz. double 4 frt. kisebb 1 frt. 50, arany 8 frt kisebb 3 frt.

4103 szám Ezüst 15 frt. chna ezüst 5 frt.

505 sz. double 1 frt 20 arany 5 frt.

1522 szám. t z opál türkis v. gyöngy párja 6 frt 50 gyémánt 40 frt.

4199 ezüst ébenfa, v. borsfával 6 frt.

szébbnél szébb újdonságok állandóan raktáron.

MAGYAR Állam vasutak menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	58
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárád f. gyors	este	6	40
Budapest — Nagyvárád felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárád felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Szigetéről — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasutól	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tőr	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől máv. hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Legjobb bajuszedró a híres Debreceni „CIVIS“ bajuszpedró

amely nem tép, de jól összetartja és nödteti a bajuszt!

— I doboz ára 40 fillér. —

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

NYAVALYAT ÖRÉSI!

A nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szered, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Hattyu gyógyszertár“ által Majna-Frankfurt.

Karácsonyi kiállítás

Allandó Képkiallítás remek képekből modern keretekben.

Diszkrét és ifjúsági iratok óriási választékban

Levelepapír különlegességek remek dobozokban.

Íróasztal készletek ezüst és bronzból hölgy és férfi íróasztalokra.

Íróasztal mappák és emlékkönyvek óriási választéka.

Imakönyvek minden felekezett számára a leg-egyszeribbtől a legdiszesebb kötésig.

Amerikai szétszedhető és forgatható könyvszekrények.

Képeslevelezőlap és Bélyegalbumok remek kivitelben.

Képes levelezőlapok. Karácsonyi és újévi alkalmra meglepő választékban.

Havi részletfizetésre is szállítunk.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni ! ! ! ! !

HÉGEÖS és SÁNDOR

előbb László Albert és Társa
könyv- és papíráruháza,
Kossuth-utca 11.

Óriási karácsonyi Könyvvásár

Harmathy Pál

könyvkereskedésében

Fűfészker-tutca 14. sz.

Ajándéknak alkalmas diszkötéses művek, költemények, ifjúsági elbeszélések, utleírások, történetek serdületobb leányok számára a legkedveltebb illusztrált könyvek, gyermekek részére diszes mese és képes könyvek, diszes imakönyvek és levelezőlap albumok s egyéb ajándék tárgyak, mindezek

teljesen új állapotban most le-
szállított áron beszerezhetők.

Telefon 374.

Ékszer, óra

— és ezüstáru ujdonságok —

bámulatos olcsó árban

egyedül a solidságról általánosan elismert

Blau Lipót és Fiai

utóda

arany, ezüst és ékszer áru raktárában. Fiac-u. 41 sz. alatt szerezhetők be.

Külön china-ezüst osztály!

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjtalanul.

JÓ REKLA
BIZTOS
SIKER

GOLDBERGER A.V.
BUDAPEST, NYÁZD-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Legalkalmasabb Karácsonyi és újévi ajándékok

még eddig nem létezett olcsó árban csakis

Halász Nándor óras és ékszerésznél

(Fiac-u. Fehérló-szálló épület) kaphatók.